

SZÖVEG –
SZÁM KATI

KÉP –
EMMER LÁSZLÓ

SOROZAT –
KÉPMÁS

” *Az éneklést történetmesélésnek tartom*

Nem nagyon van Magyarországon olyan, aki szereti a könnyűzenei műfajokat és ne ismerné a hangját. Talán az is beszédes, hogy a közönség, olvasóink kérték őt címlapra. Az interjúban azt mondja, a dal igazi arca a szöveg, valójában azonban inkább ő maga dalainak igazi arca. Zsédényi Adrienn-nel, **Zsédával** beszélgettünk.

◆ – **A Zséda becenév is volt, vagy művésznévnek született?**

– Zsédiztek korábban, de amellet, hogy a saját nevemen is szerettem volna működni, a Zsédényi ékezetei nem mindig oda kerültek, ahova kellett, ezért egy könnyebben megjegyezhető művésznévet is szerettem volna. Ez a nevem két felének az összevonása. Megtisztelő, hogy azóta már anyakönyvezhető lánynév, tudok gyerekekről, akik már pár évesek, és így hívják őket.

– **Ismered a családneved eredetét?**

– A származásunkat I. Rákóczi Ferenc koráig tudta visszavezetni az egyik családtagunk. A Vaszary család egyik ága is a Zsédényi nemzetséghez tartozott, ők egy időben Pápán éltek Vaszar közelében, és amikor onnan Keszthelyre költöztek, nevet változtattak. Ez a Vaszary János festő, Piroska színésznő, Kolos hercegprímás vonal.

– **Mennyire fontosak neked ezek az eredettörténetek? Mit tudsz meríteni ezekből?**

– Apukámnak is, nekem is fontos a gyökerek ápolása. A művészvonal és a közhivatalnokvonal erős, apukám is főjegyző volt. Anyukám egyszerű családból származik, de mindkét oldalról fontosak az értékek, amelyeket átadtak. A nagyszüleim is nagyon erős karakterek, főleg a női vonal. A mi családukban a nők nagyon jól tudtak szabni-varrni, sütni-főzni, lekvárt eltenni, őrizték az otthon melegét. Őrizzük a recepteket is, például nagymama habos lepényének titkát. Nálunk mindenki nagyon megdolgozott azért, amivé vált, a tudás, a hagyományok és a hit fontos értékek. Anyai dédnagyanyám Pápán Szűz Mária-szobrot állíttatott az udvarán, amikor a fiai hazajöttek a frontról.

Ruhák : khaki – SUGARBIRD, pántos zöld – ZARA, világoskék – MOHITO. Cipő : CCC SHOES.

“

A kiszolgáltatottság, a bizonytalanság most minden eddiginél nagyobb az előadóművészek életében, mégis azt gondolom, hogy együtt, kitartással, és némi jókedvvel, túl leszünk ezen a megpróbáltatáson is. Az elmúlt év végén született meg az »Életben Maradni«, amelyet a 80-as évek táncos filmjei ihlettek, és mindazokról szólt, akik olyan csodás, szenvedéllyel teli, mégis könnyen darabokra hulló hivatást választottak magunknak, mint az előadóművészet. A március végére tervezett nagyszabású forgatást le kellett mondanuk, hiszen táncos tömegjelenetekben gondolkodtunk. Ismét kiderült, minden milyen törekeny körülöttünk. Ezért elhatároztuk, hogy készítünk egy rendhagyó klipet.

”

Ha kipakolod a felesleget,
megdöbbenően könnyűvé,
tisztává és egyszerűvé
válnak körülötted a dolgok.

– Te pedig egészen korán továbbvitted a művészfonalat, hegedülés, színészet, éneklés, és van itt egy kakukktojás is, a szociálpedagógus diploma...

– A 80-as években az általános iskolában majdnem mindenki járt zeneiskolába és tanult hangszeren. A pápai Esterházy-kastélyba jártam, ahol az előadó-művészet minden ágába belekóstoltam, szavaló és prózamondó szakkör, színjátszó csoport, dzsesszbalett, hangszeres órák, aztán az éneklés végül utat tört. A szüleimnek nagyon fontos volt, hogy legyen diplomám, és azért választottam ezt a szakot, mert én már 15 éves koromtól egyre többet koncerteztem, ebből éltem, ezért a húszas éveimben maradt erre időm, és akkor ezt tudtam levelezőn elvégezni.

– A szüleid megnyugodtak?

– Valójában már korábban, amikor kiléptem a Cotton Club Singersből. Mert azt mondták, aki egy ilyen sikeres együttesből kilép, leugrik egy robogó szekérről, az nagyon komolyan gondolja. Addig azt hitték, majd megkomolyodok.

– Emlékszel hasonlóan nehéz döntésekre az életedben?

– Például amikor 15 évesen Budapestre költöztem az éneklés miatt, addig a szentesi drámaiba jártam. Itt egy régi apácázárdából átalakított lánykollégiumban laktunk. 28-an voltunk egy szobában.

– Mint a Matulában?

– Ha nem is volt olyan szigorú, mint a Matula, nem olyan volt, mint a mai koleszok: közös háló, közös

szekrényszoba, közös tanulószoba. Egyébként kislánykoromban nagyon hasonlítottam Szerencsi Évára és sokan kis Abigélnek hívtak. Nagyon szerettem őt, tragikus, hogy ekkora színészi tehetséggel és szépséggel ilyen hamar elment.

– Ez 15 évesen izgalmas kaland volt vagy kicsit azért be voltál ijedve?

– Egyáltalán nem voltam beijedve. Én olyan védett helyről, olyan érzelmi biztonságból jöttem, amelyben nem volt mitől félnem. Éltem a falusi életet nagymamáméknál, megismertem a kisvárosi és a lakótelepi közeget, sokféle karaktert, ahogy Agatha Christie az egyik Miss Marple-ben fogalmaz, „aki St. Mary Meadben nevelkedik, az az emberek összes típusát megismeri.” Ráadásul annyira biztos voltam abban, hogy itt tudom mindazt megvalósítani, amit csinálni szeretnék, hogy semmi sem tántorított volna el. És jó döntés volt, mert újabb lehetőségek jöttek, nyíltak az ajtók egymás után.

– Segített a szakmában, hogy a színészetbe is belekóstoltál?

– Alapjában véve mindkettőt történetmesélésnek tartom. A színpadi létet abszolút színházi szemmel néztem, ahogy mindenki a Cotton Club Singersben, ezért is volt olyan szórakoztató az a formáció. Amikor az éneklést választottam, megtanultam ezt a szakmát is. Ma is sok szép hang van, de csak az lesz jó énekes, és az tud fennmaradni, akinek a torkában dal van, és a szívében történetek.

– A legfőbb témád azért a szerelem, nem?

– Leggyakrabban az foglalkoztatott, hogy lehet egyetemesen a megtalált és elveszett szerelem történeteit megírni, de azért van karácsonyi lemezem is, vagy a 2007-es Ajtók mögött a családon belüli erőszakról szól, és nyilván vannak különböző korszakaim. Tizenéves koromtól ismer a közönség, de az akkori naivabb, líraibb énem azóta drámaibb, nőiesebb lett.

– Az aktuális korszakod, életrészed mellett mennyire szerep az, amit a dalokkal megmutatsz?

– Nem szerep. Csak akkor tudom megmutatni és sikerre vinni a monológokat, ha ez nem csupán egy szerep. Az én felfogásomban az énekes azonosul a dallal. Ezeket én akartam létrehozni, nem felkérésre születtek. Hálás vagyok az alkotótársaimnak, hogy meg tudnak valósulni, de a magam producere vagyok.

– Van olyan dalod, ahol rajtad kívül két szerző van fel-tüntetve. Hogy kell elképzelni egy ilyen közös szöveg-alkotási folyamatot?

– Például a most készülő új lemezemhez Létray Ákos hozott zenei ötleteket. Fontos, hogy ő ismeri a zenei vilá-gomat és azt, hogy épp mi felé tartok, ahogy Moldvai Márk vagy Rakonczai Viktor is. Ákossal ezt feldemóztuk, össze-állt egy dallá, én kitaláltam, miről szóljon. Ezután rend-szerint briefelem, sokszor képzőművészeti utalásokkal, versekkel egészítem ki, esetleg konkrét sorokat küldök a szövegírónak. Nagyon fontos, hogy a szöveg minőségi legyen, és a szerző rám tudjon hangolódni, hiszen ez az én dalom lesz és a szöveg lesz majd a dal igazi arca, addig csak érezzük, hogy ki ő, de nem ismerjük.

– Ha az alkotás ennyire átjárja az életedet, könnyű letenni mindezt az otthonod küszöbén? Mennyire tolsz be a munka a családi életedbe?

– A munkám és a családom nem vagy-vagy, hanem is-is. Érezni kell, minek van itt az ideje, és a napom nagy része azért nem rólam mint énekesnőről szól. A közönség a dalok által ismer, de egy átlagos napon nagyobb részt a 13 éves fiamról szól, az iskolába menetelről, az edzésekről, a tanulásról, a beszélgetésekről. Nagyon akartam őt, fontos, hogy ő van. Persze, amikor elkezdődik egy koncer-tezős nap, és telnek az órák, egyre inkább énekes leszek, úgy veszem a levegőt, átállnak a gondolataim és estére eljutok a színpadig.

– Ezeken a napokon a családod is alkalmazkodik ehhez?

– Abszolút, de ez egy szakma, tehát ezt az állapotot min-dig tudnom kell hozni, enélkül is.

– Emlékszel olyan helyzetre, amikor ez mégis nagyon nehéz volt?

– Engem meggyógyít a színpad. Olyan még nem volt, hogy ne tudjak énekelni, a zene, a hangadás megnyugtat, helyre rak, nekem is terápia. Előfordult már, hogy valaki nagyon felidegesített, és előtte fél órával nem hittem el, hogy menni fog, vagy olyan beteg voltam, hogy beszélni sem tudtam, de amikor kimentem a színpadra, valahogy a sejtjeim annak a másfél vagy kétórás koncertnek a szol-gálatába álltak.

– De utána megvan azért a böjtje is?

– Ó, az már nem érdekel! Persze, volt nehéz időszakom, előfordult, hogy csalódtam emberekben. Olyan is volt, hogy túl sokat foglalkoztam a hangképzéssel, a tartalom

rovására, de rájöttem, hogy nem a hajlítások a fonto-sak, hanem a mondanivaló. Aztán felszabadító érzés volt, amikor elengedtem, és visszajött az igazi karakterem.

– A videoklipjeidben nagy a hangsúly a vonzó énekes-női megjelenésen, sőt, olykor a kifejezetten szexuáli-san vonzó női megjelenésen. Ez szerinted fontos egy női énekesnél?

– Én mindig azt kérem, hogy énekesnőnek mondjanak, ne előadóművésznek, ne énekesnek, a nő ebben szá-momra nagyon fontos. Élvezem, hogy nő lehetek, hogy ennek a szépségét, az erejét, a sokszínűségét megmutat-hatom. Az utóbbi években a női karakterek hihetetlenül izgalmasak lettek, nemcsak okos vagy szexi, vagy gonosz lehet, lehet véleményformáló, lehet családanya. Akkor kezdtem el a színpadon tudatosan használni a testemet, amikor a Szombat esti lázban táncoltam. Sokszor maguk a dalok hoznak ki belőlem valami új színt. Például, ami-kor a Fekete rúzs szövege megszületett, Geszti Péter tudta, hogy ezt csak úgy lehet elénekelni, ha egy igazi „dög” jele-nik meg koncerteken és a videoklipben. Ez volt a kisfiam születése utáni első dalom, és azt gondoltam, itt a pilla-nat, hogy ebbe minden hangot, érzést, testet beletegyek. Aztán valahogy ezeket a dalokat kezdtem bevonzani. Fontos számomra a vizualitás, a kép, a képalkotás, elég konkrét elképzeléseim vannak. Persze, van olyan, hogy hibázik az ember, de összességében elégedett vagyok ezzel az imázssal. Most az új lemezhez sok új ötlet is van a fejemben, igyekszem most is elmozdulni az eddigiektől, és újabb kihívásokat keresni.

– 2014 óta kalendáriumokat jelentesz meg. Hogy talál-tál rá erre a műfajra?

– Ez is valahogy a fotózással függ össze, és azzal, hogy sokan kérdeztek életmódról, kedvenc helyekről, gyerek-nevelésről. Azt gondoltam, egy éves könyvecskében összeszedem ezeket. Nagymamának voltak ilyen-jei receptekkel, naptárral, hasznos tanácsokkal. A kalen-dáriumokban sokféle szöveg van: írás Budapestről; Pápáról, a szülővárosomról; memoáros visszaemlékezés; divattippek...

– A legutóbbiban pedig a környezettudatosság a fő irány?

– Az a címe, hogy Minimalizálj. Korában elkezdtem már, hogy az életemből lassan kiraktam a felesleges lelki és fizikai dolgokat. Ez egy életfilozófia – fokozatosan kidobsz mindent az életekből, ami nem fontos, és utána

nem töltöd tele újra felesleges dolgokkal. Számomra a szabadságot jelenti. Hogy azt veszem meg, amit valóban akarok és nem azt, amit a reklámok rám kényszerítenek. A lélekkel kell kezdeni! Ha valami nem belülről fakad, nem érzed a magadénak, akkor úgysem fog menni. De ha kipakolod a felesleget, megdöbbenően könnyűvé, tisztává és egyszerűvé válnak körülötted a dolgok. Csináltam például gardróbvásárokat, és ezekre nemcsak az én nem viselt darabjaimat vittem, hanem magyar tervezők is hoztak ruhákat, jó volt látni, hogy egy ruhadarab másnál új életet kezd. A hazai tervezők csak pár darabot készítenek, nincs hosszú szállítás, sok felesleges darab, sokkal környezettudatosabb választás, mint a fast fashion. Úgy éreztem, szükségem van egy ilyen tisztulásra. Ez a mostani helyzet ezt nagyon aktuálissá is tette.

– Ebben a vészhelyzetben mi a legnagyobb nehézség számodra?

– Én szeretek itthon lenni, de az éjjel-nappal főzés még akkor is teher, ha vidéki lányként úgy voltam trenírozva, hogy mindig legyen itthon étel, ha bárki jön, legyen mivel megkínálni. A fiam versenyszerűen úszik, és a reggeli, délutáni edzések megszűntek. Az ő energiájának a lekötése talán a legnehezebb. Ugyanakkor, amikor megtudtuk, hogy mi vár ránk, valahogy a nehéz helyzet ellenére is megszállt valamiféle nyugalom. A világnak változásra van szüksége, és kellett már nagyon ez az elmélyülés, hogy kicsit elmúljon az állandó megfelelés, hajtás, hogy ne kelljen állandóan újat kitalálni, jól kinézni. Azért persze most is készülnek az új dalok, októberben lesz új lemezem, és csinállok otthonról ének-lős videókat.

– A hit, amiről a beszélgetésünk elején beszéltél, vallásosságot is jelent számodra vagy inkább értékekbe vetett hitet?

– A történelmi keresztény értékeket hozom, apukámé evangélikusok, anyukámé katolikusok, amikor megszülettem, nem tudták eldönteni, melyik felekezet szerint kereszteljének. Mindig volt hitem, imádságaim, de nagyon irigyeltem azokat, akik nem csak nagyobb ünnepekkor mentek templomba. 14 évesen határoztam el, hogy megkeresztelkedem, kamaszként az evangélikusok puritanizmusát választottam. Az esküvőnk ökumenikus volt, volt evangélikus lelkész és katolikus pap is. Nimródöt megkereszteltük, és látjuk, hogy nagyon fontos az életében a hit. Magának találta meg ezt az utat. Úgy érzem, ezt tényleg nem is lehet tanítani.

– Nimródnek hívják. Egy igazi harcos?

– Apukám nagy vadász, ráadásul Imre, és így kicsit az ő neve is benne van. Nagyon meg volt hatva, amikor kiderült, hogy Nimródnek neveztük el az unokáját.

– A férfiideálod is küzdő típus?

– Apukám egy erős, teremtő férfi, aki mindig megvalósítja, amit elhatároz, akinek folyton vannak terveit, most is, a nyugdíjas éveiben, dolgozik, építkezik, földet művel. Nekem fontos, hogy a páromnak is legyen egy belső drive-ja, ami viszi. Szabolcs orvos, és nagyon sok eredményt elért a szakmájában. Ez a minta áll a fiunk előtt is, de szeretnénk, ha maga találná meg az útját, hogy ez neki legyen fontos, ne nekünk. ♦